

HET EERSTE HOTEL IN HET SPIEGEL

Hotel Nieuw Bussum, luxueus logement bij het station

Het hotel dat Piet Loman in 1874 voor 16.000 gulden liet bouwen bij het nieuwe station Naarden-Bussum op de lijn Amsterdam-Amersfoort moest het gezicht worden van het nieuwe Bussum dat de investeerders Biegel en Loman aan de vrijwel onbewoonde westzijde van het spoor wilden bouwen. Het hotel kreeg daarom de naam "Nieuw Bussum".

Hotel Nieuw Bussum

Het hotel was ontworpen door de architect J. Mol uit Hengelo. Lomans bedoeling was dat rijke Amsterdammers vanuit dat hotel rustig de fraaie villa's konden bezichtigen die in het Spiegel gebouwd zouden worden en die als zomerverblijf te huur en te koop zouden worden aangeboden. De eerste hotelhouder was J. Hostink. Hij moest, zodra het hotel in 1875 werd opgeleverd, het hele hotel voor eigen rekening inrichten. Niettemin lukte het hem, het hotel al in het voorjaar van 1875 te openen.

Mogelijkheden

De missie van het hotel, zijn gasten in staat te stellen Bussum te bezoeken, kreeg vorm in een stal-

■ Het hotel in 1874.

houderij op het terrein, geleid door J.L. Buijs en vanaf 1880 door C. Kuijper Cz. Voor de volwassenen waren rijpaarden beschikbaar en voor de kinderen ezelwagens. Zeker nadat in 1883 de stoomtram Bussum-Huizen in gebruik was genomen, die een gemakkelijke verbinding met de Zuiderzeekust vormde, werd het hotel steeds meer een geliefde vakantiebestemming.

■ Het interieur van het gebouw 'De Tent'.

■ De spoorwegovergang omstreeks 1900.

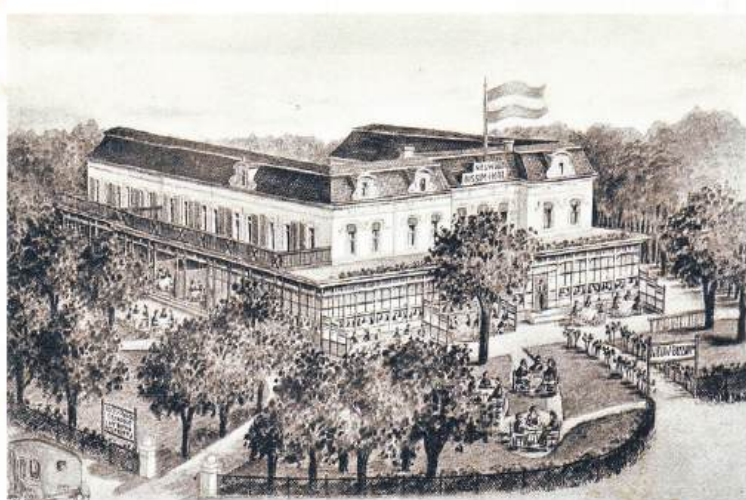
spoor terecht kwam.

Verbouwing

Na de dood van Piet Loman in 1888 werd Bouwmaatschappij Nieuw Bussum de nieuwe eigenaar van het hotel. Vooral op dagen dat er wedstrijden op de Bussumse renbaan waren, had het hotel heel wat gasten. Gepensioneerden uit Nederlands-Indië die grond in het Spiegel hadden gekocht en er een villa lieten bouwen, verbleven soms maandenlang in het hotel. De bouwmaatschappij liet het hotel in 1898 flink verbouwen. Er kwamen twee achtervleugels en waranda's aan voor- en zijkant van het gebouw.

Van Hardevelt

In mei 1909 nam Antonie Cornelis

■ Het hotel vanaf 1899.

Al snel vonden in en bij het hotel tal van evenementen plaats. Naast tentoonstellingen in een of meer zalen, vonden er in de tuin en in een in 1876 geopende houten gebouw dat al spoedig 'De Tent' werd genoemd, biljartwedstrijden, toneel- en muziekkuitvoeringen plaats. Naast De Tent kwam een kegelbaan.

Weduwe Buwalda

Hotelhouder Hostink hield het niet heel lang vol. Zijn plaats werd in 1880 ingenomen door Nicolaas Reindert Buwalda, die echter al in 1882 overleed. Zijn vrouw, Trijntje de Graaf, nam de leiding over. In datzelfde jaar kwam er een eind aan een vervelende situatie die al vanaf 1874 bestond. Door een akkoord tussen de 'Verfraaiingsvereniging' van Loman en Biegel en de spoorwegmaatschappij hoefde het hotelpersoneel niet langer de spoorbomen van de spoorwegovergang naar het dorp te bedienen. De spoorwegmaatschappij zorgde voor een spoorwegwachter en de Verfraaiingsvereniging zorgde voor een wachterswoning, die 'toevallig' precies voor het pas geopende concurrerende hotel Vlietlaan aan de overkant van het

van Hardevelt de huur van hotel Nieuw Bussum over van weduwe Buwalda. Van Hardevelt betrok met zijn gezin het hotel. Het moest gemoderniseerd worden, maar de eigenaar wilde die modernisering niet betalen. Van Hardevelt liet onder meer een serre in de voorwaranda aanbrengen, op alle kamers stromend water aanleggen en accu's in de kelders plaatsen voor de stroomvoorziening.

Van 1919 tot 1920 had het hotel een beroemde gast: de voormalige gouverneur-generaal van Nederlands-Indië en 'pacificator' van Atjeh generaal J.B. van Heutsz. Deze had na de dood van zijn vrouw zijn huis in Amsterdam verkocht en liet in 1919 aan de Nieuwe 's-Gravelandseweg in Bussum een huis bouwen. (Nieuwe 's-Gravelandseweg 12a, tegenwoordig 40, op de hoek van de Middenlaan.) Totdat dit huis in 1920 werd opgeleverd, logeerde de generaal met zijn dochter in hotel Nieuw-Bussum.

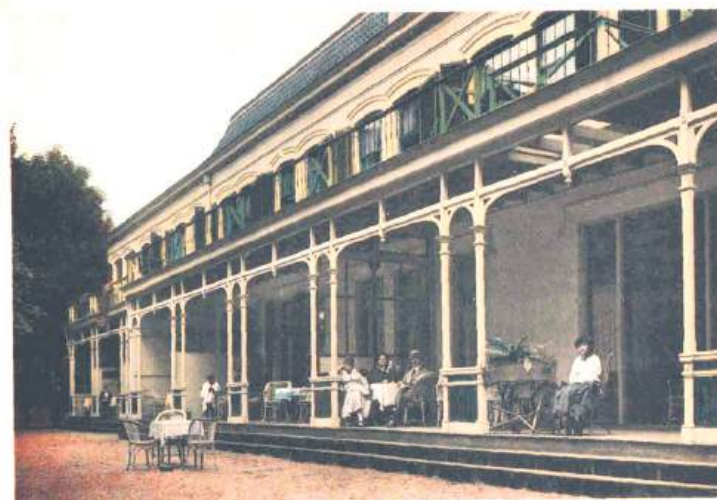
Minder vakantiegasten

Het hotel kreeg vanouds 's zomers veel vakantiegasten, maar vanaf de jaren twintig werden het er steeds minder: de vakantieplaatsen aan de Noordzeekust kwamen steeds meer in trek. Van Hardevelt legde zich toen toe op vaste pensiongasten en gaf het restaurant meer een passantenfunctie. In de jaren dertig hingen in de stationstunnels kastjes met zeer uitgebreide menukaarten. Voor bruiloften en partijen wisten de Bussumers het hotel nog altijd te vinden.

Van Hardevelts gezondheid ging echter achteruit. In 1938 sloot hij het hotel. Hij liet de inboedel, waaronder de gerenommeerde wijnkelder, veilen. In het lege hotel werd de motorartillerie ingekwartierd en de naam werd veranderd in Oranje Nassau Kazerne. In 1940 moest de motorartillerie plaats maken voor soldaten van de door de mobilisatie overvolle Palmkazerne. In 1941 werd het gebouw afgebroken.

Bronnen: Gerard Langemeijer, 'Hotel Nieuw Bussum' in: *Het Spiegel in kaart gebracht*, Bussum 1990; persoonsgegevens uit Archief Gooi en Vechtstreek en de Gooi en Eemlander van diverse data.

Eric Bor

■ De benedenwaranda's van de hotelkamers.